

**ПРАВИЛНИК
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ**

На основу члана 73. став 1. тачка 12. Статута Високе техничке школе струковних студија у Крагујевцу, а у вези члана 3. и члана 14. Закона о безбедности и здравља на раду ("Службени гласник Републике Србије" бр. 101/2005 и 91/2015) и члана 80. Закона о раду ("Службени гласник Републике Србије" 70/2001, 71/2001, 24/2005, 65/2005, /14), на предлог Наставног веће бр. 01-593/2 од 07.07.2016. године, Савет Школе на седници одржаној дана 07.07.2016. године донео је:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду у школи, и то:

1. Права на безбедност и здравље на раду;
2. Организације и спровођења послова безбедности и здравља на раду;
3. Обавезе и одговорности у обезбеђивању и спровођењу мера за безбедност и здравље на раду;
4. Оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад;
5. Оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;
6. Превентивни и периодични прегледи и испитивања опреме за рад;
7. Испитивање услова радне околине;
8. Вођења евиденција;
9. Обавеза Школе према инспекцији рада;
10. Прелазне и завршне одредбе.

Члан 2.

Заштита здравља, безбедност лица на раду и спречавање настанка професионалних обољења у школи, спроводи се применом савремених техничких, организационих, здравствених, образовних и других мера неопходних за стварање безбедних услова за рад, као и превентивних мера у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду. У случајевима када постојећим прописима нису прописане мере и средства за безбедност и здравље на раду, Висока техничка школа струковних студија у Крагујевцу ће утврдити интерна правила, односно процедуре засноване на опште признатим мерама безбедности и здравља на раду.

ПРАВО НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 3.

Право на безбедност и здравље на раду у Високој техничкој школи струковних студија у Крагујевцу имају:

1. сви запослени који се по било ком основу налазе на раду у школи;

2. сва лица која су ангажована за вршење послова по основу уговора о допунском раду, уговора о делу и другог уговора о радном ангажовању;
3. студенти када се налазе на практичном раду;
4. страни држављани који се у оквиру стручно-техничке помоћи или по основу уговора о изградњи, реконструкцији и слично, налазе на раду у школи;
5. лица која се налазе на преквалификацији и доквалификацији;
6. лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упозната школа.

ОРГАНИЗАЦИЈА И СПРОВОЂЕЊЕ ПОСЛОВА ИЗ ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 4.

Стручне послове за безбедност и здравље на раду у Високој техничкој школи струковних студија у Крагујевцу (даље: послодавац) мора вршити Лице за безбедност и здравље на раду, које поседује Уверење за обављање ових послова Управе за безбедност и здравље на раду Министарства за рад и социјалну политику Републике Србије.

Обавезе Лица за безбедност и здравље на раду, по његовом постављењу, проистичу из одредби Закона о безбедности и здравља на раду и у складу с њима, оно је дужно да:

- 1) спроводи поступак процене ризика;
- 2) брши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 3) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 4) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- 5) организује превентивне и периодичне прегледе и проверу опреме за рад;
- 6) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- 7) свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље код послодавца;
- 8) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 9) припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- 10) припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- 11) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- 12) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 13) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 11) овог члана.

Ако послодавац, и поред забране рада у смислу става 1. тачка 11) овог члана, наложи запосленом да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Лице за безбедност и здравље на раду је дужно да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду у смислу члана 38. став 4. Закона о безбедности и здравља на раду.

ОБАВЕЗЕ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ И СПРОВОЂЕЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 5.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду и заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 6.

Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту, буду уређени тако да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 7.

Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди мере ради заштите живота и здравља запослених и то пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код измене радног поступка у циљу избегавања ризика и могућих опасности и штетности на радном месту.

Члан 8.

Послодавац је обавезан да обавештава запослене о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем.

Члан 9.

Послодавац је обавезан да оспособљава запослене за безбедан и здрав рад.

Члан 10.

Послодавац је у обавези да донесе Акт о процени ризика на радном месту и радној околини, у складу са Законом.

Члан 11.

Послодавац је дужан да актом у писменој форми:

- одреди Лице за безбедност и здравље на раду;
- да Лицу за безбедност и здравље на раду омогући да послове из области безбедности и здравља на раду обавља независно и самостално, у складу са Законом;
- да Лицу за безбедност и здравље на раду, омогући приступ свим подацима неопходним за обављање послова из области безбедности и здравља на раду.

Члан 12.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима, на основу Акта о процени ризика, лекарске прегледе, пружање прве помоћи и да оспособи одговарајући број запослених у пружању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају опасности.

ОБАВЕЗЕ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ И СПРОВОЂЕЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 5.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду и заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 6.

Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту, буду уређени тако да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 7.

Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди мере ради заштите живота и здравља запослених и то пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код измене радног поступка у циљу избегавања ризика и могућих опасности и штетности на радном месту.

Члан 8.

Послодавац је обавезан да обавештава запослене о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем.

Члан 9.

Послодавац је обавезан да оспособљава запослене за безбедан и здрав рад.

Члан 10.

Послодавац је у обавези да донесе Акт о процени ризика на радном месту и радној околини, у складу са Законом.

Члан 11.

Послодавац је дужан да актом у писменој форми:

- одреди Лице за безбедност и здравље на раду;
- да Лицу за безбедност и здравље на раду омогући да послове из области безбедности и здравља на раду обавља независно и самостално, у складу са Законом;
- да Лицу за безбедност и здравље на раду, омогући приступ свим подацима неопходним за обављање послова из области безбедности и здравља на раду.

Члан 12.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима, на основу Акта о процени ризика, лекарске прегледе, пружање прве помоћи и да оспособи одговарајући број запослених у пружању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају опасности.

Члан 13.

Послодавац је обавезан да запосленима да на употребу средства за рад, средства и опрему за личну заштиту на раду, која су исправна и на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду, као и да обезбеди њихово одржавање и контролу њихове употребе у складу с наменом.

Члан 14.

Послодавац запосленима даје на употребу опрему за рад, средства и опрему за личну заштиту на раду само ако располаже прописаном документацијом за њихову употребу и одржавање, на српском језику и ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље на раду које су одређене том документацијом.

Члан 15.

Послодавац је обавезан да средства и опрему за рад, електричне и друге инсталације одржава редовно у исправном стању, у складу са техничким прописима и постојећим стандардима и у роковима утврђеним упутством произвођача (обавезна провера пре прве употребе, после знатне реконструкције) а најкасније у року од три године након претходног прегледа, а све на начин који обезбеђује сигурност запослених.

Члан 16.

Послодавац је обавезан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења у обољења у вези са радом, у складу с Законом.

Члан 17.

Послодавац је дужан да оформи и води евиденције у области безбедности и здравља на раду, сагласно прописима.

Члан 18.

Послодавац је дужан да обезбеди мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са посебним законом.

ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 19.

Запослени има право и обавезу да ради на радном месту на ком су спроведене мере за безбедан и здрав рад, да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту и пословима на које је одређен и да се оспособљава за њихово спровођење.

Члан 20.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду и да контролише своје здравље према ризицима радног места.

Члан 21.

Запослени има право да одбије да ради у следећим случајевима:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу

члана 43. Закона о безбедности и здрављу на раду, за рад на радном месту са повећаним ризиком;

- ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 27. став 2. Закона о безбедности и здрављу на раду, на пословима или на радном месту на које га је послодавац одредио;
- дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 22.

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину. У том случају запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

Члан 23.

Ради безбедности и здравља на раду запослени је обавезан:

- да се пре почетка рада на одређеном радном месту упозна са прописима и мерама за безбедан и здрав рад и да се подвргне провери оспособљености за такав рад;
- да обавља послове и радне задатке са пуном пажњом у циљу обезбеђења здравља и живота како за себе тако и за остале запослене и лица која се нађу у радној околини;
- да се придржава утврђених мера за безбедан и здрав рад;
- да правилно и са максималном пажњом рукује средствима и опремом за рад, као и да поступа у свему по упутству произвођача;
- да наменски користи средства и опрему личне заштите на раду, пажљиво и савесно њима рукује и одржава их стално у исправном стању;
- да захтева од послодавца замену неисправних, дотрајалих или неодговарајућих средстава за личну заштиту;
- да послодавца неодложно обавести о уоченим недостацима који би могли угрозити безбедност и здравље на раду;
- да у границама своје оспособљености и стручних знања и сам предузима неопходне мере за отклањање насталих недостатака који би могли угрозити безбедан и здрав рад;
- под утицајем алкохола, наркотика или других опијата не сме започети са радом нити наставити рад.

Члан 24.

Запослени је одговоран за штету коју себи, послодавцу или трећем лицу у току вршења рада или у вези са радом, својом кривицом нанесе, због непрописне односно немарне употребе средстава за рад или средстава личне заштите или других средстава заштите на раду.

Члан 25.

Женама, омладини и инвалидима директор обезбеђује посебну заштиту на раду у складу са Законом.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 26.

Запослени у Високој техничкој школи струковних студија у Крагујевцу има право и обавезу да се упозна са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима на које је распоређен у циљу стицања потребних знања за безбедан и здрав рад у складу са законом и општим актима школе. Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад обавља се према посебном Програму.

Члан 27.

Оспособљавање запослених за безбедан рад обавља се у следећим случајевима:

- при заснивању радног односа;
- при распоређивању запослених на друге послове;
- при измени технолошког процеса;
- код увођења нових средстава за рад и процеса рада.

Члан 28.

Оспособљавање запослених за безбедан рад обавља се теоријски (аудиовизуелним средствима, предавањима, коришћењем стручне литературе и на други начин) и практично (кроз практичан рад), на радном месту. Теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан рад, као и провера знања спроводи се у складу са Програмом о оспособљавању запослених за безбедан и здрав рад. Школа може да ангажује овлашћену установу због иновирања знања запослених из области безбедности и здравља на раду. О извршеној теоријској и практичној обуци и провери оспособљености, лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду води прописану евиденцију.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од четири године од дана претходне провере.

Члан 29.

Ако директор одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 30.

Обавезу да оспособи запослене за пружање прве помоћи Висока техничка школа струковних студија у Крагујевцу спроводи тако што организује оспособљавање запослених. Обуку и проверу знања запослених за пружање прве помоћи обавља Градска организација Црвеног крста Крагујевца.

Директор за обављање послова заштите запослених ангажује службу медицине рада и у тим случајевима она обавља следеће послове:

- 1) учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини приликом састављања акта о процени ризика;
- 2) упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;

- 3) утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 4) оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком или за употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;
- 5) врши претходне и периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 6) учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
- 7) даје савете послодавцу при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
- 8) саветује послодавца у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;
- 9) учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 10) непосредно сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду.

ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ИСПИТИВАЊА ОПРЕМЕ ЗА РАД

Члан 31.

Висока техничка школа струковних студија у Крагујевцу је дужна да средства и опрему за рад, електричне и громобранске инсталације, инсталације грејања, одржава у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених, с тим да у току коришћења и евентуалног премештања на друго место рада, исте прегледа и проверава њихову исправност.

Члан 32.

Висока техничка школа струковних студија у Крагујевцу је дужна да врши периодичне прегледе и испитивања у смислу члана 33, овог Правилника у роковима који су утврђени упутством произвођача.

У случају да рокови из става 1. овог члана нису утврђени упутством произвођача, техничким нормативима и одређеним стандардима, Школа је дужна да средства и опрему за рад, електричне и громобранске инсталације, инсталације грејања и друге, прегледа и испитује у роковима утврђеним прописима из области безбедности и здравља на раду, а најкасније на временски период од 3 године.

Приликом набавке нове преме за рад потребно је добити атест или сертификат о придржавању и примењивању прописаних мера и норматива заштите на раду на оруђима и уређајима, које издаје продавац приликом испоруке. Сви документи морају бити преведени на српски језик.

ИСПИТИВАЊЕ УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ

Члан 33.

Школа је дужна да врши испитивање услова радне околине у радним и помоћним просторијама, у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне

материје, ради спречавања повређивања запослених, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље запослених, а све у складу са Актом о процени ризика.

Испитивања у смислу става 1 овог члана, обухватају:

- микроклиму (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха),
- хемијске штетности (гасови, паре, дим и прашина),
- физичке штетности (бука, вибрације и штетна зрачења),
- осветљеност.

Испитивања из члана 34 овог Правилника, Школа је дужна да врши на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду.

ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 34.

Школа је дужна да, на прописаним обрасцима, поседује и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком;
- 2) запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
- 3) повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
- 4) запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- 5) опасним материјама које користи у току рада;
- 6) извршеним испитивањима услова радне околине;
- 7) извршеним прегледима и проверама опреме за рад;
- 8) пријавама из члана 50. Закона о безбедности и здрављу на раду;
- 9) издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;
- 10) извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду.

Начин вођења евиденција из става 1. овог члана прописује министар надлежан за рад.

Евиденције се воде на основу Правилника о евиденцији у области безбедности и здравља на раду са прописаним обрасцима издатим од Министарства за рад и социјалну политику дана 11.12.2015.године.

ОБАВЕЗЕ ПОСЛОДАВЦА ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА

Члан 35.

Отклањање недостатака наложених решењем инспекције рада је у надлежности послодавца. Евиденцију издатих решења, праћење рокова за извршење мера и извештавање инспекције рада о извршеним мерама у надлежности је директора уз помоћ преставника запослених и стручног лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 36.

Директор посебним актом обавештава надлежну инспекцију рада извести о почетку рада школе, односно почетку рада појединих делова школе, као и о променама технолошког процеса уколико се битно мењају услови рада.

Члан 37.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Непоштовање овог Правилника представља тежу повреду радне обавезе.

Члан 39.

За све што није регулисано овим правилником примењиваће се одредебе Закона о безбедности и здрављу на раду.

Члан 40.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да се примењује Правилник о безбедности и здрављу на раду, број 01-4 од 16.01.2009. године.

Члан 41.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и на сајту Школе.

ВИСОКА ТЕХНИЧКА ШКОЛА
струковних студија у Крагујевцу
Број: 01-594/2
Крагујевац, 07.07.2016. године

(МП)

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Илијана Радивојевић, проф.